

Sygn. akt I Ns 30/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Honorata Paluch

Protokolant: Kamil Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2018 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy z wniosku: S. Ł.

przy uczestnictwie: J. M.

o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym

postanawia:

I. umorzyć postępowanie w zakresie publikacji oświadczenia na tablicach ogłoszeń w sołectwach Gminy C. poprzez przekazanie jego kopii sołtysom;

II. oddalić wniosek w pozostałym zakresie;

III. stwierdzić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 30/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawca S. Ł. na podstawie art. 111 § 1 kodeksu wyborczego wniósł o nakazanie uczestnikowi J. M. sprostowania nieprawdziwych informacji poprzez wydanie oświadczenia następującej treści: „Oświadczam, że podawana przez mnie między innymi w udzielonym przez mnie jako kandydacie do Rady Powiatu (...) wywiadzie w gazecie (...), której jestem redaktorem naczelnym i wydawcą, informacja o tym, że dług Gminy C. wynosi 30 milionów złotych jest nieprawdziwa. J. M., redaktor naczelny (...), kandydat Rady Powiatu (...)” oraz

- przekazanie tego oświadczenia podpisanego własnoręcznie na ręce wnioskodawcy,
- publikację tego oświadczenia na tablicach ogłoszeń w sołectwach gminy C. poprzez przekazanie jego kopii sołtysom,
- publikację tego oświadczenia na profilu (...) na portalu (...).

Wnioskodawca wskazał, że oświadczenie jest mu potrzebne, by je w razie potrzeby upublicznić.

Na rozprawie w dniu 19.10.2018r. wnioskodawca cofnął wniosek o publikację tego oświadczenia na tablicach ogłoszeń w sołectwach gminy C. poprzez przekazanie jego kopii sołtysom.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że jest urzędującym wójtem Gminy C. i kandydatem na wójta na kolejną kadencję. Uczestnik jest kandydatem do Rady Powiatu (...) z listy Komitetu Wyborczego Porozumienie P. (...)

oraz jednocześnie wydawcą i redaktorem naczelnym miesięcznika C.. Gazeta uczestniczy aktywnie w kampanii wyborczej, co potwierdza jej treść oraz informacje zamieszczone na portalach społecznościowych. We wrześniu 2018r. ukazał się nr 19 miesięcznika (...), w którym uczestnik udzielił wywiadu jako kandydat do rady powiatu (...). W wywiadzie, na pytanie: „Skąd pozyskiwała będzie rada powiatu pieniądze na inwestycje, skąd weźmie je rada gminy C.?” uczestnik odpowiedział: „(...) Tragicznie wygląda sprawa budżetu gminy C., istnieje 30 milionowy dług (...)”. Z treści wywiadu nie wynika, komu jest udzielany, a ze stopki redakcyjnej nie wynika, by poza uczestnikiem, ktoś pracował w redakcji czasopisma. W czasopiśmie jest prowadzona konkurencyjna kampania wyborcza wobec wnioskodawcy. Miesięcznik był rozpowszechniany na terenie całej Gminy C.. Informacja podana przez uczestnika była nieprawdziwa bowiem na koniec trzeciego kwartału 2018r. dług publiczny wynosił 20.406.486,29 zł, a na dzień 18.10.2018r. 21.406.486,29 zł. R. nie miało zastrzeżeń do sprawozdań finansowych Gminy. Uczestnik nie uwzględnił w wysokości zadłużenia wszystkich wielkości, np. że zostanie umorzona pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz że debet wynoszący 2 mln w ogóle nie musi być wykorzystywany. Prognozowane zadłużenie nie oznacza realnego zadłużenia. Temat zadłużenia Gminy przewija się w kampanii wyborczej. Wypowiedź uczestnika kształtuje świadomość odbiorców.

Uczestnik J. M. w odpowiedzi na wniosek wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu.

Na uzasadnienie stanowiska wskazał, że wywiad nie stanowi agitacji wyborczej bowiem czasopismo (...) jest czasopismem społeczno – informacyjnym, a ponadto oddzielono w nim treści pochodzące od komitetu wyborczego KKW Gmina C. od innych treści. Wnioskodawca i uczestnik nie są konkurentami w kampanii bowiem startują do innych organów. Komitety wyborcze, z których startują także nie konkurują ze sobą. Poza tym wypowiedź uczestnika nie odnosiła się w żaden sposób do wnioskodawcy. Wszak budżetem Gminy zajmuje się rada gminy, a nie wójt. Poza tym podana przez uczestnika informacja nie była nieprawdziwa. Uczestnik w wywiadzie użył ogólnego sformułowania i nie mówił o długu publicznym w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, a o pewnej szacunkowej wysokości zobowiązań do spłaty określonej na podstawie ogólnie dostępnych informacji. Z dokumentu „Formularz cenowy” stanowiącego część dokumentacji przetargowej do wniosku o udzielenie kredytu w wysokości 7.597.339,81 zł nr ref. (...) Gmina C. wskazywała, że prognozuje wysokość swoich zobowiązań na poziomie 30.146.000 zł, tj. wartość zobowiązań ogółem według tytułów dłużnych 28.689.000 zł oraz wartość kredytów i pożyczek związanych z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków z budżetu państwa 1.457.000 zł. Z dokumentu „Wieloletnia prognoza finansowa Gminy C. opracowana na lata 2018-2031” wynika, że dług na rok 2018 w chwili jej przygotowania był prognozowany na kwotę 28.689.895,65 zł, a na rok 2019 na kwotę 28.473.846,65 zł. Wobec powyższego prawdziwe jest twierdzenie uczestnika, że zadłużenie Gminy wynosi 30 mln zł skoro powyższe kwoty wahają się między 27 a 37 milionów złotych. Przedstawione przez powódkę wyciągi dotyczą jedynie wycinka finansów Gminy, tj. kont nr 134 co ewidencji kredytów i 260 do ewidencji zobowiązań. Nie podano wyciągów z kont 903 niewykonane wydatki, 904 – niewygasające wydatki, 909 – rozliczenia międzyokresowe i 992 – planowane wydatki budżetu. Dopiero całościowa analiza dokumentów Gminy i opinia biegłego pozwoliłaby ustalić dokładną wysokość zadłużenia Gminy.

Bezspornym w sprawie jest:

Wnioskodawca jest obecnym wójtem Gminy C. i kandydatem na wójta Gminy C. na kolejną kadencję w wyborach samorządowych w 2018r. Uczestnik jest kandydatem do rady powiatu (...) z listy Komitetu Wyborczego Porozumienie P. (...). Uczestnik jednocześnie jest wydawcą i redaktorem naczelnym miesięcznika społeczno-informacyjnego (...) o zasięgu terytorialnym: C., C., D., K., K., (...), R., W., R., Z., P., P.. Na tym terenie był także rozpowszechniony we wrześniu nr 19 czasopisma, a ponadto na profilu (...) portalu (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W numerze 19 miesięcznika (...) został zamieszczony wywiad z kandydatem na wójta gminy C. oraz treści prezentujące kandydatów do Rady Gminy C. pochodzące od komitetu wyborczego KWW Gmina C.. W numerze znalazły się także

treści mające formę przedrukowanych ulotek wyborczych, a także informacje dotyczące oceny pracy obecnej rady Gminy C..

We wrześniu 2018r. w nr 19 miesięcznika C. uczestnik udzielił wywiadu jako kandydat do Rady Powiatu (...). Prezentował w wywiadzie swoje pomysły na pracę w charakterze radnego powiatowego. Nie oznaczono w tekście osoby zadającej pytania. W wywiadzie, na pytanie: „Skąd pozyskiwała będzie rada powiatu pieniądze na inwestycje, skąd weźmie je rada gminy C.?” uczestnik odpowiedział: „Tak jak wspomniałem budżet powiatu dysponuje nadwyżką, którą należy sprawiedliwie rozdzielić. Resztę należy uzupełnić o środki UE oraz z budżetu państwa. Tragicznie wygląda sprawa budżetu gminy C., istnieje 30 milionowy dług, a gdy dodamy do spłacenia odsetki to powstaje prawie 40 milionów, to ogromna kula u nogi! Z tego punktu widzenia niezwykle ważna jest sprawa dobrej współpracy z powiatem i skuteczny radny powiatowy (...)”

Na dzień 18.10.2018r. na koncie 134 suma kredytów Gminy C. wynosiła 19.842.008,06 zł, a na koncie 260 wysokość zobowiązań 21.406.486,29 zł.

Z dokumentu „Formularz cenowy” stanowiącego część dokumentacji przetargowej do wniosku o udzielenie kredytu w wysokości 7.597.339,81 zł nr ref. (...) Gmina C. wskazywała, że prognozuje wysokość swoich zobowiązań na poziomie 30.146.000 zł, tj. wartość zobowiązań ogółem według tytułów dłużnych 28.689.000 zł oraz wartość kredytów i pożyczek związanych z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków z budżetu państwa 1.457.000 zł. Z dokumentu „Wieloletnia prognoza finansowa Gminy C. opracowana na lata 2018-2031” wynika, że dług na rok 2018 w chwili jej przygotowania był prognozowany na kwotę 28.689.895,65 zł, a na rok 2019 na kwotę 28.473.846,65 zł.

Dowód: kopia czasopisma C. k. 4-11; zestawienie sald i obrotów na kontach analitycznych k. 12; formularz klienta i „Wieloletnia prognoza finansowa Gminy C. opracowana na lata 2018-2031” (dołączone do pisma z dnia 18.10.2018r.)

Stan faktyczny znalazł potwierdzenie w dowodach z dokumentów przedstawionych przez strony. Strony nie zaprzeczyły wiarygodności ani autentyczności tych dokumentów, a nie budziły one również wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Wnioskodawca cofnął wniosek w zakresie roszczenia o publikację oświadczenia na tablicach ogłoszeń w sołectwach gminy C. poprzez przekazanie jego kopii sołtysom, a uczestnik się cofnięciu nie sprzeciwił, stąd Sąd w punkcie I postanowienia umorzył w tym zakresie postępowanie na podstawie art. 512 k.p.c.

Zgodnie z art. 111 § 1 Ustawy z dnia 05.01.2011r. Kodeks wyborczy (t.j.Dz.U. 2018.754) jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wnioski o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100 000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

§ 2. Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w § 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd niezwłocznie doręcza wraz z uzasadnieniem osobie zainteresowanej, o której mowa w § 1, i zobowiązanemu do wykonania postanowienia sądu.

§ 3. Na postanowienie sądu okręgowego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który rozpoznaje je w ciągu 24 godzin. Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje skarga kasacyjna i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.

Informacja oceniana w świetle art. 111 Kodeksu wyborczego musi to być informacja, która dotyczy faktu i poddaje się ocenie w kategoriach prawdy i fałszu w świetle zapewnienia celu Kodeksu wyborczego, tj. zapewnienia zasady uczciwego konkurowania kandydatów i niewprowadzania w błąd potencjalnych wyborców co do informacji o kandydatach.

Zgodnie z art. 109 § 1 Kodeksu wyborczego materiałem wyborczym jest każdy pochodzący od komitetu wyborczego upubliczniony i utrwalony przekaz informacji mający związek z zarządzonymi wyborami. Zgodnie z § 2 materiały wyborcze powinny zawierać wyraźne oznaczenie komitetu wyborczego, od którego pochodzą. Materiały wyborcze podlegają ochronie prawnej.

Zgodnie z art. 105 § 1 Kodeksu wyborczego agitacją wyborczą jest publiczne nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób, w tym w szczególności do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego.

informacje o jednostce

orzeczenia sądów

tezy z piśmiennictwa

Bezspornym w sprawie było, że wnioskodawca jest kandydatem startującym w wyborach samorządowych w 2018r. na wójta Gminy C., zatem posiada legitymacją w niniejszym postępowaniu. Uczestnik także uczestniczy w kampanii wyborczej. Numer 19 miesięcznika był rozpowszechniony na terenie całej Gminy C. i portalu (...), zatem wśród potencjalnych wyborców obu kandydatów. Niewątpliwie także było, że we wrześniu 2018r. ukazał się nr 19 miesięcznika (...), w którym uczestnik udzielił wywiadu jako kandydat do rady powiatu (...). W wywiadzie, na pytanie: „Skąd pozyskiwała będzie rada powiatu pieniądze na inwestycje, skąd weźmie je rada gminy C.?” uczestnik odpowiedział: „Tak jak wspomniałem budżet powiatu dysponuje nadwyżką, którą należy sprawiedliwie rozdzielić. Resztę należy uzupełnić o środki UE oraz z budżetu państwa. Tragicznie wygląda sprawa budżetu gminy C., istnieje 30 milionowy dług, a gdy dodamy do spłacenia odsetki to powstaje prawie 40 milionów, to ogromna kula u nogi! Z tego punktu widzenia niezwykle ważna jest sprawa dobrej współpracy z powiatem i skuteczny radny powiatowy (...)” Powyższe zostało także potwierdzone treścią przedłożonego miesięcznika C. numer 19.

Z zasady cyklicznie wydawany miesięcznik (...) poruszający aktualne lokalne problemy Gminy C. nie jest materiałem wyborczym. Jednak - zdaniem Sądu - nr 19 miesięcznika (...) jako odnoszący się do trwającej we wrześniu 2018r. kampanii wyborczej i lokalnych kandydatów tej kampanii zawierał materiały wyborcze, jak np. przedstawienie sylwetek kandydatów do Rady Gminy C. na stronie 13 i ostatniej. Materiały te zostały oznaczone jako pochodzące od Komitetu Wyborczego Wyborców Gmina C.. Jednak materiały te zostały w numerze 19 czasopisma oddzielone od materiałów niemających charakteru materiału wyborczego i nie pochodzących od komitetów wyborczych. Wywiad z J. M. zamieszczony na stronach 5-6 czasopisma nie był materiałem wyborczym i nie pochodził od komitetu wyborczego. Jednak wywiad był agitacją wyborczą w rozumieniu art. 105 Kodeksu wyborczego. Wszak – jak wskazano w tytule – wywiad został udzielony przez uczestnika J. M. jako kandydata do Rady Powiatu (...). W wywiadzie uczestnik prezentuje swoją sylwetkę jako kandydata oraz przedstawia własne plany co do swojej pracy w Radzie Powiatu (...) w razie wybrania go radnym. Odnosi się do tego, jak jako radny będzie rozwiązywał lokalne problemy gmin, w tym

Gminy C., w tym także problem jej długu. Na temat budżetu Gminy C. i jego wysokości uczestnik wypowiedział się w ramach planów pozyskania dla Gminy środków z Powiatu. Wskazując na pomysły, z jakiego źródła zewnętrznego będzie próbował jako radny sfinansować dług Gminy C., wskazał ogólnie na jego wysokość w kwocie 30 milionów. Jednak wypowiedź ta miała charakter ogólny w ramach wywiadu prezentującego sylwetkę uczestnika. Wypowiedź na temat długu Gminy w żaden sposób nie odnosiła się do wnioskodawcy jako kandydata na wójta Gminy C., a była informacją obojętną z punktu widzenia zapewnienia jednego z celów kampanii wyborczej, jakim służy art. 111 Kodeksu wyborczego, tj. zapewnienia zasad uczciwej konkurencji między kandydatami konkurującymi w wyborach. Wnioskodawca nie jest konkurentem uczestnika w wyborach bowiem wnioskodawca kandyduje na wójta, a uczestnik do rady powiatu. Materiał w postaci wywiadu był agitacją wyborczą wyłącznie na rzecz uczestnika i w ogóle nie odnosił się kandydatury wnioskodawcy. Z treści wywiadu wynika, że miał służyć nakłonieniu wyborców do oddania głosu na uczestnika jako kandydata na radnego Powiatu (...). Nie zawierał wywiad żadnych informacji o wnioskodawcy wprost ani też pośrednio odnoszących się do oceny jego pracy jako obecnego wójta Gminy i kandydata na kolejną kadencję. Wnioskodawca wnosi o sprostowanie wyrwanych z kontekstu wywiadu słów, tj. fragmentu wypowiedzi podczas, gdy w wypowiedzi uczestnika nie chodziło o podanie konkretnej wysokości długu i jej analizę ekonomiczną, a podanie orientacyjnej, ogólnej kwoty długu w kontekście pomysłów uczestnika na jego sfinansowanie jako kandydata do rady powiatu. Z treści wynika, że w ramach prezentacji własnej sylwetki jako kandydata na radnego uczestnik dostrzega wysokość długu Gminy jako problem do rozwiązania, a nie analizuje dokładnie jego wysokości w kontekście pracy obecnej rady gminy czy wnioskodawcy. Od tego rodzaju wypowiedzi żaden odbiorca, w tym potencjalny wyborca nie oczekuje podania dokładnych analiz ekonomicznych i dokładnych kwot, a zdaje sobie sprawę czytając taki tekst, iż są one orientacyjne. Podana w wywiadzie informacja o wielkości długu – jak wynika z kontekstu wypowiedzi – służyła jedynie przedstawieniu pomysłów na zmniejszenie zadłużenia Gminy. Wobec powyższego nie można uznać, że podana informacja o wielkości długu była nieprawdziwa w rozumieniu art. 111 Kodeksu wyborczego, tj. była informacją, która w jakikolwiek sposób podawała fałszywe informacje o jakimkolwiek kandydacie startującym w wyborach i służyła tym samym zwiększeniu lub zmniejszeniu jego szans w wyborach oraz by wprowadzała wyborców w błąd. Z punktu widzenia potencjalnego wyborcy nie jest informacją przesadzającą o wyborze danego kandydata okoliczność, ile wynosi konkretnie i dokładnie dług danej Gminy, ale czy w ogóle istnieje, a zatem nie można wskazać, że podanie informacji o długu wynoszącym 30 milionów złotych było nieprawdziwą informacją w świetle art. 111 Kodeksu wyborczego. Z punktu widzenia art. 111 Kodeksu wyborczego zatem nie jest także istotne wskazanie ile dokładnie ten dług wynosi i tej okoliczności żadna ze stron nie wykazała ani też nie była dokładnie w stanie wskazać. Obie strony natomiast są w swoich szacunkach zgodne, że dług ten istnieje i wynosi kilkadziesiąt milionów złotych, a nie kilka milionów. Nie można zatem uznać, że uczestnik podał informację nieprawdziwą w rozumieniu art. 111 Kodeksu wyborczego, zatem wprowadzającą potencjalnych odbiorców w błąd. Z dokumentu „Formularz cenowy” stanowiącego część dokumentacji przetargowej do wniosku o udzielenie kredytu w wysokości 7.597.339,81 zł nr ref. (...) Gmina C. wskazywała, że prognozuje wysokość swoich zobowiązań na poziomie 30.146.000 zł, tj. wartość zobowiązań ogółem według tytułów dłużnych 28.689.000 zł oraz wartość kredytów i pożyczek związanych z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków z budżetu państwa 1.457.000 zł. Z dokumentu „Wieloletnia prognoza finansowa Gminy C. opracowana na lata 2018-2031” wynika, że dług na rok 2018 w chwili jej przygotowania był prognozowany na kwotę 28.689.895,65 zł, a na rok 2019 na kwotę 28.473.846,65 zł. Wnioskodawca przedstawił dokumenty dotyczące jedynie wycinka zobowiązań gminy, tj. wyciągi z wybranych kont, z których wynika, że na dzień 18.10.2018r. na koncie 134 suma kredytów Gminy C. wynosiła 19.842.008,06 zł, a na koncie 260 wysokość zobowiązań 21.406.486,29 zł. Obie strony wskazywały, że ustalenie rzeczywistej wysokości długu wymagałoby analizy wszystkich parametrów finansowych Gminy, a żadna ze stron takiej kompleksowej analizy nie przedstawiła. Nie była ona zresztą – zdaniem Sądu – konieczna bowiem w ramach agitacji wyborczej do takich analiz także się nie odnoszono, o czym już była mowa powyżej. Słusznie też uczestnik zarzucił, że nie wskazywał w wywiadzie na wysokość długu publicznego w rozumieniu prawa, a mówił o długu w rozumieniu problemu zobowiązań do spłaty. Taki wniosek wynika z literalnego brzmienia całej wypowiedzi uczestnika, na co Sąd także wskazał powyżej.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III postanowienia na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. według zasady obowiązującej w postępowaniu nieprocesowym ponoszenia kosztów przez każdego z uczestników we własnym

zakresie. Sąd nie znalazł postaw do uznania, że uczestnik i wnioskodawca są w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub ich interesy są sprzeczne.

Sygn. akt I Ns 30/18

S./

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)